

ΠΜΣ- ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΧΡΟΝΙΩΝ ΝΟΣΗΜΑΤΩΝ**ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ****ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ: ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΣΤΟ ΔΙΑΒΗΤΗ****ΕΞΑΜΗΝΟ Α΄**

Τίτλος μαθήματος	Μέθοδοι Έρευνας και Στατιστικής στις Επιστήμες Υγείας	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	5	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	Α	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Νοσηλευτική, Επιστήμες Υγείας, Στατιστική, Βιοστατιστική, Μεθοδολογία Έρευνας, Επιδημιολογία	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διδασκαλία δια ζώσης	4	10
Εκπόνηση Μελέτης σε συνεργασία με τον καθηγητή Εργαστηριακές ασκήσεις	1	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Γραπτή εξέταση, εργαστηριακές ασκήσεις	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	

ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στα Αγγλικά
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	
Σκοπός του μαθήματος είναι ο φοιτητής να κατανοήσει τις μεθόδους της έρευνας, και να αναπτύξει δεξιότητες απαραίτητες για την αποτίμηση των δημοσιευμένων ερευνών και μέσα για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για τον σχεδιασμό, την προετοιμασία και την εκπόνηση μικρής κλίμακας ερευνητικών εργασιών, τη συγγραφή επιστημονικών δημοσιεύσεων και διπλωματικών εργασιών. Επίσης σκοπός του μαθήματος είναι ο φοιτητής α) να κατανοήσει τις βασικές αρχές μελέτης των παραγόντων που διαμορφώνουν την κατανομή ενός νοσήματος και συχνά την αιτιολογική σχέση, (β) να εφαρμόζει τις κατάλληλες στατιστικές μεθόδους, (γ) να αντιληφθεί τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα των διαφόρων στατιστικών μεθόδων και (δ) να κρίνει τη μεθοδολογία, τη στατιστική ανάλυση και τα αποτελέσματα των άρθρων στις επιστήμες υγείας.	
Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές α) να αξιολογούν και να συζητούν με κριτικό τρόπο τα διαφορετικά είδη μελετών, β) να αξιολογούν την αξιοπιστία και την εγκυρότητα τόσο των ποσοτικών αλλά και των ποιοτικών μεθόδων έρευνας, γ) να κατανοούν και να ερμηνεύουν εις βάθος τα ερευνητικά αποτελέσματα των μελετών και τον τρόπο παρουσιάσής τους, δ) να διατυπώνουν ερευνητικά ερωτήματα και να προχωρούν στο σχεδιασμό μελετών με στόχο να απαντήσουν σε αυτά, ε) να εφαρμόζουν τις κατάλληλες στατιστικές μεθόδους για την ανάλυση των δεδομένων που προκύπτουν από τις επιδημιολογικές μελέτες, (στ) να αναλύουν τα δεδομένα των μελετών με τη χρήση του στατιστικού πακέτου SPSS (ζ) Να ερμηνεύουν τα στατιστικά ευρήματα και η) να συγγράφουν τη στατιστική ανάλυση και τα αποτελέσματα των ερευνητικών άρθρων.	
Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες	
▪ Από την παρατήρηση στη διαμόρφωση του ερευνητικού ερωτήματος, Αρχές και τύποι έρευνας (συγχρονικές, προοπτικές, ασθενών μαρτύρων κ.λπ.) ▪ Εισαγωγή στις μεθόδους ποιοτικής έρευνας και ποσοτικής έρευνας ▪ Εισαγωγή στην Έρευνα-(Διαχωρισμός ποιοτικής, ποσοτικής, τριγωνοποίηση, η χρήση των θεωρητικών πλαισίων στην έρευνα, Ανάπτυξη ερευνητικών ερωτημάτων/υποθέσεων) ▪ Σχεδιασμός ερωτηματολογίου- μετάφραση, πολιτισμική προσαρμογή και στάθμιση ερωτηματολογίου ▪ Συλλογή δεδομένων-Μεθοδολογία για την πραγματοποίηση συνεντεύξεων ▪ Κριτική αποτίμηση επιστημονικής εργασίας ▪ Σχεδιασμός και συγγραφή ερευνητικού πρωτοκόλλου, ▪ Αρχές συγγραφής επιστημονικής εργασίας, Αρχές συγγραφής διπλωματικής εργασίας ▪ Συνοπτική παρουσίαση της ερευνητικής διαδικασίας. ▪ Ανασκόπηση της Ερευνητικής βιβλιογραφίας. (Τεχνικές αναζήτησης βιβλιογραφίας. Κριτική ανάλυση βιβλιογραφίας) ▪ Σχεδιασμός έρευνας- Σχέδια έρευνας (ποσοτική έρευνα), Περιγραφικό/ Συγχρονικό/ Διερευνητικό Συγκριτικό, κ.λπ.	

- Τρόποι Συλλογής Δεδομένων-(Δειγματοληψία, εργαλεία μέτρησης, Τεχνικές ελέγχου εξωτερικών και εσωτερικών παραγόντων, εσωτερική εγκυρότητα και αξιοπιστία, κ.λπ.)
- Εισαγωγή στην Βιοστατιστική. Βασικές έννοιες και χρησιμότητα. Δεδομένα και μεταβλητές
- Μέτρα θέσης (μέσος, διάμεσος, επικρατούσα τιμή). Μέτρα διασποράς (εύρος, ενδοτεταρτημοριακό εύρος, διασπορά, τυπική απόκλιση, συντελεστής μεταβλητότητας)
- Πιθανότητες. Θεωρητικές κατανομές πιθανότητας (διωνυμική κατανομή, κατανομή Poisson, κανονική κατανομή)
- Θεωρίες δειγματοληψίας. Έλεγχοι των υποθέσεων. Τυχαίο σφάλμα. Τιμές p.
- Πίνακες και γραφήματα. Διαστήματα εμπιστοσύνης. Διμεταβλητή ανάλυση
- Έλεγχος χ^2 , έλεγχος t, συντελεστές συσχέτισης, ανάλυση διασποράς, έλεγχος Mann-Whitney, έλεγχος Kruskal-Wallis
- Τυχαίο και συστηματικό σφάλμα, Έλεγχοι των υποθέσεων
- Τιμές p, Διαστήματα εμπιστοσύνης, Δημιουργία βάσεων δεδομένων, «Καθαρισμός» των βάσεων δεδομένων
- Διμεταβλητή ανάλυση, Έλεγχος χ^2 , Έλεγχος του McNemar,
- Έλεγχος t για ανεξάρτητα «δείγματα»
- Ανάλυση διασποράς μιας κατεύθυνσης
- Έλεγχος t για «δείγματα» ανά ζεύγη
- Ανάλυση διασποράς για επαναλαμβανόμενες μετρήσεις
- Έλεγχος των Mann-Whitney, Έλεγχος των Kruskal-Wallis
- Έλεγχος προσημασμένης διάταξης του Wilcoxon
- Έλεγχος του Friedman, Συντελεστές συσχέτισης
- Πολυμεταβλητή ανάλυση, Γραμμική παλινδρόμηση, Λογιστική παλινδρόμηση
- Εφαρμογές με το IBM SPSS
- Εισαγωγή στην Επιδημιολογία- Κλάδοι επιδημιολογίας
- Αξιολόγηση προληπτικών και θεραπευτικών μέτρων
- Έννοιες αιτίας και αιτιότητας στην Επιδημιολογία
- Διάγνωση (Ακρίβεια & ευαισθησία, ειδικότητα διαγνωστικής εξέτασης, ROC ανάλυση)
- Μέτρα συχνότητας της νόσου (επίπτωση, επιπολασμός, αδροί και ειδικοί δείκτες θνησιμότητας, νοσηρότητας)
- Κίνδυνος και λόγος πιθανοφάνειας- Risk and Odds Ratio (παράγοντες κινδύνου, χρήση των μελετών κινδύνου στην κλινική πράξη)

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ahlbom Anders, Norell Staffan, Εισαγωγή στη σύγχρονη Επιδημιολογία, 2002, ISBN: 960-7081-15-3, Εκδότης: K. & N. ΑΙΤΣΑΣ Ο.Ε
- Aschengrau A., Επιδημιολογία, 2011, Εκδ. BROKEN HILL PUBLISHERS LTD
- Bonita R., Beaglehole R., Kjellstrom Tord, Βασική Επιδημιολογία, 2009, ISBN: 9789603998136, Εκδ.: BROKEN HILL PUBLISHERS LTD
- Chan YH. Biostatistics 101: Data presentation. Singapore Med J 2003, 44:280-285.
- Chan YH. Biostatistics 102: Quantitative data-Parametric and non parametric tests. Singapore Med J 2003, 44:391-396.

- Chan YH. Biostatistics 103: Qualitative data-Tests of independence. Singapore Med J 2003, 44:498-503.
- Chan YH. Biostatistics 104: Correlational analysis. Singapore Med J 2003, 44:614-619.
- Chan YH. Biostatistics 201: Linear regression analysis. Singapore Med J 2004, 45:55-59.
- Chan YH. Biostatistics 202: Logistic regression analysis. Singapore Med J 2004, 45:149-153.
- Greasley P. Quantitative data analysis using SPSS. Open University Press, New York, 2008.
- Griffith A. SPSS for dummies. Wiley Publishing Inc, Indianapolis, 2007.
- Hosmer D, Lemeshow S. Applied logistic regression. 2nd ed. John Wiley & Sons, New Jersey, 2000.
- IBM Corp. Released 2012. IBM SPSS Statistics for Windows, Version 21.0. Armonk, NY: IBM Corp.
- Kim M, Mallory C. Statistics for Evidence-Based Practice in Nursing. Jones and Bartlett Learning, Illinois, 2014.
- Rose Marie Nieswiadomy, Νοσηλευτική Έρευνα - Βασικές Αρχές, Εκδ. Δ. Λαγός, Αθήνα 2012
- Γαλάνης Π, Σπάρος Α. Εγχειρίδιο επιδημιολογίας. Εκδ.ΒΗΤΑ, Αθήνα 2010
- Γαλάνης Π, Σπάρος Α. Η έννοια του αποδοτέου κλάσματος στην εφαρμοσμένη ιατρική έρευνα. Αρχ. Ελλ. Ιατρ. 2005, 22:157-169.
- Γαλάνης Π, Σπάρος Α. Η έννοια του αποδοτέου κλάσματος στην εφαρμοσμένη ιατρική έρευνα. Αρχ Ελλ Ιατρ 2005, 22:157-169.
- Γαλάνης Π, Σπάρος Α. Κλινική και επιδημιολογική έρευνα. Εκδόσεις ΒΗΤΑ, Αθήνα, 2012.
- Γαλάνης Π, Σπάρος Α. Κλινικοί πίνακες επιβίωσης. Αρχ Ελλ Ιατρ 2006, 23:393-403.
- Γαλάνης Π, Σπάρος Α. Συστηματικά σφάλματα στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2007, 24:373-388.
- Γαλάνης Π. Α., Σπάρος Α. Δ., Εγχειρίδιο επιδημιολογίας, 2010, ISBN: 978-960-452-090-9, Εκδότης: ΒΗΤΑ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΠΕ
- Γαλάνης Π. Αναγκαίος αριθμός πασχόντων στις τυχαιοποιημένες κλινικές δοκιμές. Αρχ Ελλ Ιατρ 2009, 26:544-557.
- Γαλάνης Π. Αναζητώντας τις επιστημονικές ενδείξεις στο διαδίκτυο. Νοσηλευτική 2013, 52:13-24.
- Γαλάνης Π. Αποχαιρετώντας τις τιμές p και καλωσορίζοντας τα διαστήματα εμπιστοσύνης στην ανάλυση δεδομένων. Νοσηλευτική 2010, 49:11-25.
- Γαλάνης Π. Αποχαιρετώντας τις τιμές p και καλωσορίζοντας τα διαστήματα εμπιστοσύνης στην ανάλυση δεδομένων. Νοσηλευτική 2010, 49:11-25.
- Γαλάνης Π. Βασικές αρχές αναζήτησης βιβλιογραφίας στο PubMed. Νοσηλευτική 2013, 52:25-34.
- Γαλάνης Π. Βασικές αρχές συγγραφής και δημοσίευσης ερευνητικών άρθρων στις επιστήμες υγείας. Broken Hill Publishers LTD & Πασχαλίδης ΑΕ, Λευκωσία, 2015.
- Γαλάνης Π. Διαχείριση μεταβλητών και δεδομένων στις επιδημιολογικές μελέτες. Νοσηλευτική 2011, 50:132-146.
- Γαλάνης Π. Διαχείριση μεταβλητών και δεδομένων στις επιδημιολογικές μελέτες. Νοσηλευτική 2011, 50:132-146.

- Γαλάνης Π. Εγκυρότητα και αξιοπιστία των ερωτηματολογίων στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2013, 30:97-110.
- Γαλάνης Π. Εφαρμογές της στατιστικής στα ερευνητικά άρθρα. Αρχ Ελλ Ιατρ 2013, 30:491-498.
- Γαλάνης Π. Η λανθασμένη εφαρμογή των τιμών p και του ελέγχου των υποθέσεων στη βιοϊατρική έρευνα. Αρχ Ελλ Ιατρ 2010, 27:691-707.
- Γαλάνης Π. Κλινικές δοκιμές. Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:489-507.
- Γαλάνης Π. Μεθοδολογία ανάλυσης δεδομένων στις επιστήμες υγείας. Εφαρμογές με το IBM SPSS Statistics. Broken Hill Publishers, Αθήνα, 2015
- Γαλάνης Π. Μεθοδολογία δειγματοληψίας στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:632-637.
- Γαλάνης Π. Μελέτες «ασθενών-μαρτύρων». Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:240-257.
- Γαλάνης Π. Μελέτες κοόρτης. Αρχ Ελλ Ιατρ 2011, 28:111-126.
- Γαλάνης Π. Μέτρα συχνότητας στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2014, 31:735-747.
- Γαλάνης Π. Πολυμεταβλητή ανάλυση επιδημιολογικών δεδομένων. Αρχ Ελλ Ιατρ 2009, 26:407-422.
- Γαλάνης Π. Στατιστικές μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων. Αρχ Ελλ Ιατρ 2009, 26:699-711.
- Γαλάνης Π. Χρησιμοποιώντας το κατάλληλο ερωτηματολόγιο στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:744-755.
- Δαρβίρη Χριστίνα, Μεθοδολογία έρευνας στο χώρο της υγείας, Broken Hill Publishers, Αθήνα, 2009
- Παναγιωτάκος Δ., Μεθοδολογία της έρευνας & της ανάλυσης δεδομένων για τις επιστήμες υγείας, Εκδ. Μ. ΤΣΑΚΟΥΡΙΔΟΥ & ΣΙΑ Ο.Ε. Αθήνα 2011
- Παπαγεωργίου Ε. Βιοστατιστική και Εφαρμογές, Αθήνα 2016

Τίτλος μαθήματος	Παθοφυσιολογία του Ανθρώπινου Σώματος	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	5	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	Α	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Φυσιολογία, Παθολογία, Παθοφυσιολογία, Ενδοκρινολογία	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διδασκαλία δια ζώσης	4	10
Εκπόνηση Μελέτης σε συνεργασία με τον καθηγητή Εργαστηριακές ασκήσεις	1	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Γραπτή εξέταση, εκπόνηση μελέτης	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στα Αγγλικά	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
Σκοπός του μαθήματος είναι ο φοιτητής να κατανοήσει τους πολύπλοκους παθοφυσιολογικούς μηχανισμούς που είναι υπεύθυνοι για α) τις διαταραχές του ανοσολογικού συστήματος, την απάντηση σε ιστική βλάβη (φλεγμονή) και την παρουσία μικροβιακών λοιμώξεων, β) την καρκινογένεση και την κινητική των καρκινικών κυττάρων γ) τις διαταραχές του αιμοποιητικού συστήματος (ερυθρών, πολυμορφοπύρηνων, αιμοπεταλίων, μηχανισμών πήξης) δ) τις διαταραχές του καρδιαγγειακού συστήματος, ε) τις διαταραχές νεφρικής λειτουργίας, οξεοβασικής ισορροπίας και την πρόκληση αρτηριακής υπέρτασης, στ) τις διαταραχές του αναπνευστικού και γαστρεντερικού συστήματος και ζ) τις διαταραχές των ενδοκρινών αδένων η) την παθοφυσιολογία του σακχαρώδη Διαβήτη.		
Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν σε βάθος γνώση στα προαναφερόμενα γνωστικά πεδία, την οποία θα είναι σε θέση να χρησιμοποιήσουν κατά την αξιολόγηση των ασθενών, καθώς και κατά την εφαρμογή εξατομικευμένης φροντίδας.		
Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες		

1. Παθοφυσιολογία του ανοσολογικού συστήματος. Αντιγόνα, αντισώματα, συμπλήρωμα, ανοσολογικοί μηχανισμοί, ανοσοανεπάρκειες
2. Παθοφυσιολογία ιστικής βλάβης. Αγγειακά συμβάματα (αλλαγές στη ροή, διαπερατότητα), φλεγμονή, πυρετός, πρωτεΐνες οξείας φάσης.
3. Παθοφυσιολογία μικροβιακών λοιμώξεων. Προέλευση μικροβίων, τρόποι μετάδοσης, πολλαπλασιασμός, αντοχή, φλεγμονώδης αντίδραση
4. Παθοφυσιολογία του καρκίνου. Καρκινογένεση, αιτιολογικοί παράγοντες, κινητική του καρκινικού κυττάρου, ανοσολογία των όγκων
5. Παθοφυσιολογία αιμοποιητικού συστήματος. Διαταραχές ερυθρών, πολυμορφοπύρηνων, αιμοπεταλίων, παραγόντων πήξης.
6. Παθοφυσιολογία κυκλοφορικού συστήματος. Κυκλοφορία, λειτουργίες μυοκαρδίου, καρδιακή ανεπάρκεια, ΗΚΓ, αρρυθμίες, ισχαιμία, περικαρδίτιδα, βαλβιδοπάθειες, υπέρταση, καταπληξία.
7. Παθοφυσιολογία νεφρικών νόσων, υπέρτασης και ηλεκτρολυτικών διαταραχών. Νεφρική βλάβη, νεφρική ανεπάρκεια, ηλεκτρολυτικές διαταραχές.
8. Παθοφυσιολογία αναπνευστικού συστήματος. Λειτουργικές δοκιμασίες, παθοφυσιολογία αναπνευστικών παθήσεων, αναπνευστική ανεπάρκεια.
9. Παθοφυσιολογία γαστρεντερικού συστήματος. Ήπαρ, φυσιολογία και παθοφυσιολογία, παθήσεις. Χοληφόρα, εντεροηπατική κυκλοφορία χολικών οξέων, λειτουργία χοληδόχου, παθογένεια χολολίθων. Πάγκρεας, εκκριντική λειτουργία, διαγνωστική προσέγγιση, παγκρεατίτιδες. Παθήσεις οισοφάγου (διαταραχές κινητικότητας), παθήσεις στομάχου (γαστρίτιδα, πεπτικό έλκος, γαστρίνωμα), παθήσεις λεπτού και παχέος εντέρου (διαταραχές πέψης, σύνδρομο ευερέθιστου εντέρου, εκκολπωματική νόσος, megacolon, φλεγμονώδεις παθήσεις).
10. Παθοφυσιολογία του ενδοκρινικού συστήματος. Νευροενδοκρινολογία, διαταραχές μυελώδους και φλοιώδους μοίρας των επινεφριδίων, διαταραχές του θυρεοειδούς αδένος, σακχαρώδης διαβήτης.
11. Παθοφυσιολογία νοσημάτων νευρικού συστήματος
12. Παθοφυσιολογία μυοσκελετικού συστήματος

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Bickley S.L. Bates' Οδηγός για Κλινική Εξέταση, Εκδ. Λίτσας, Αθήνα 2014
- Damjanov I. Παθοφυσιολογία, Εκδ. Παρισιάνου, Αθήνα 2009
- Guyton A., Hall J. Φυσιολογία του ανθρώπου και μηχανισμοί των νόσων, Εκδ. Παρισιάνου, Αθήνα 2001
- Hart N.M., Loeffler G.A. Παθοφυσιολογία Νόσων, Εκδ. BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, Αθήνα 2013
- Nair M., Peate I. Παθοφυσιολογία, Εκδ. BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, Αθήνα 2010
- Silbernagl S., Lang F. Εικονογραφημένο Εγχειρίδιο Παθοφυσιολογίας, Εκδ. Σιώκη, Αθήνα 2002.
- Σιχλετίδης Λ. Πνευμονολογία, Εκδ. UNIVERSITY STUDIO PRESS Θεσ/νίκη 2009

Τίτλος μαθήματος	Ειδικά Κλινικά Νοσηλευτικά Θέματα	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	5	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	Α	
Γνωστικά Αντικείμενο Διδασκόντων	Νοσηλευτική	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διδασκαλία δια ζώσης	4	10
Εκπόνηση Μελέτης σε συνεργασία με τον καθηγητή Εργαστηριακές ασκήσεις	1	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Υποβάθρου	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Γραπτή εξέταση, εκπόνηση μελέτης	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	--	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να είναι σε θέση να α) αναπτύξουν θεωρητικές δεξιότητες για την ολιστική και εξατομικευμένη νοσηλευτική προσέγγιση των ατόμων/οικογενειών σε διάφορες καταστάσεις υγείας/αρρώστιας, β) αναπτύξουν κριτική σκέψη για την αντιμετώπιση κλινικών προβλημάτων και τη συνεχή παρακολούθηση ζωτικών παραμέτρων και αιμοδυναμικών δεδομένων και γ) να εφαρμόζουν τις αναγκαίες διαδικασίες, ερμηνεύουν και τεκμηριώνουν τις νοσηλευτικές πράξεις.		
Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να προάγουν τις γνώσεις τους, ώστε να ανταποκριθούν με επιτυχία στις απαιτήσεις της σύγχρονης Νοσηλευτικής επιστήμης και την κριτική ανάλυση θεμάτων, αντιμετωπίζοντας τα προβλήματα και τις ανάγκες ασθενών/ατόμων με χρόνιο νόσημα και των οικογενειών τους σε όλες τις δομές φροντίδας.		
Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες		

1. Θεμελιώδεις Αρχές της Νοσηλευτικής Πρακτικής, Δομές άσκησης της Νοσηλευτικής για τη συνέχεια της φροντίδας, ανθρώπινες ανάγκες, κουλτούρα, διαπολιτισμικότητα, ηθικά θέματα.
2. Ικανοποίηση βασικών ψυχοκοινωνικών αναγκών του ατόμου: εικόνα εαυτού, αυτοεκτίμηση, στρες και προσαρμογή, απώλεια, θρήνος και διεργασία θανάτου, πνευματικότητα, σεξουαλικότητα.
3. Προαγωγή σωματικής υγείας: υγιεινή, ακεραιότητα δέρματος, δραστηριότητα, ύπνος και ανάπαυση, διατροφή, ούρηση, αφόδευση, οξυγόνωση, ισορροπία υγρών και ηλεκτρολυτών και οξεοβασική ισορροπία.
4. Αντιμετώπιση κλινικών συμπτωμάτων (δύσπνοια, πυρετός, αρτηριακή υπέρταση, οίδημα).
5. Νοσηλευτική φροντίδα ασθενών με λοίμωξη
6. Νοσηλευτική φροντίδα ασθενών με οξύ και χρόνιο πόνο
7. Η νοσηλευτική συνέντευξη και η φυσική εκτίμηση των ασθενών.
8. Συστήματα Φροντίδας. Νοσηλευτικές θεωρίες, Νοσηλευτική Διεργασία και Νοσηλευτικές δεξιότητες: αξιολόγηση, διάγνωση, σχεδιασμός, εφαρμογή, εκτίμηση. Τεκμηρίωση και αναφορά νοσηλευτικών προβλημάτων, νοσηλευτικές ευθύνες.
9. Οικογένεια και χρόνια ασθένεια-αναπηρία
10. Αναστοχαστική γνωσιακή διεργασία
11. Η νοσηλευτική έρευνα στην κλινική πρακτική. Νοσηλευτική βασισμένη σε ενδείξεις, ανάπτυξη κλινικών κατευθυντήριων οδηγιών και πρωτοκόλλων

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

- Alligood M. Νοσηλευτικές θεωρίες. Εκδ. BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, Αθήνα, 2015
- DiCenso A., Guyatt G., Ciliska D. Νοσηλευτική βασισμένη σε ενδείξεις. Εκδ. BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, Αθήνα 2015
- Doenges Merilyn E., Moorhouse Mary Frances, Murr Alice C. Οδηγός
- Lemone, Burke, Bauldoff. Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική Κριτική Σκέψη κατά τη Φροντίδα του Ασθενούς. Εκδ. Λαγός 2013.
- M.McEwen, E.M. Wills. Νοσηλευτικές θεωρίες. Εκδ. Βήτα, Αθήνα 2012
- Smith F. Sandra F., Duell J. Donna. Κλινικές Νοσηλευτικές Διαδικασίες. Εκδ. ΠΑΡΙΚΟΥ & ΣΙΑ ΕΠΕ, Αθήνα 2016.
- ανάπτυξης σχεδίου νοσηλευτικής φροντίδας, Εκδ. BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, Αθήνα 2009.
- Ζαμπέλας Α. Κλινική διαιτολογία και διατροφή με στοιχεία παθολογίας. Εκδ. BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, Αθήνα 2007
- Πολυσυγγραφικό (Γκοβίνα Ο., Θεοδοσοπούλου Ε., Καλοκαιρινού Α κ.ά.). Εισαγωγή στη Νοσηλευτική Επιστήμη και τη Φροντίδα Υγείας. Εκδ. BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, Αθήνα 2014
- Σταυροπούλου Α. Εισαγωγή στη διασφάλιση ποιότητας στη Νοσηλευτική. Εκδ. Λαγός, Αθήνα 2013
- Φραγκιαδάκη Ε. Κεντρικοί φλεβικοί καθετήρες, λοιμώξεις και μέτρα πρόληψης. Εκδ. Παντοπούλου, Αθήνα 2012.

Β' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ- ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ 2:**ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΟΥ ΔΙΑΒΗΤΗ**

Τίτλος μαθήματος	Σακχαρώδης Διαβήτης – Θεραπευτικές Προσεγγίσεις	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	4	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	B	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Ενδοκρινολογία, Παθολογία, Νοσηλευτική	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διδασκαλία δια ζώσης	-	10
Εκπόνηση Μελέτης σε συνεργασία με τον καθηγητή	-	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Εξειδίκευσης	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Γραπτή εξέταση	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στα Αγγλικά	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές είναι να κατανοήσουν α) την παθογένεια και παθοφυσιολογία του Σακχαρώδη Διαβήτη β) την κλινική εικόνα, τη θεραπεία, την πορεία, την πρόγνωση και γ) τις επιπλοκές της νόσου.		
Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν τις εξειδικευμένες γνώσεις ώστε α) να μπορούν να εκτιμούν και να αξιολογούν τα προβλήματα και τις ανάγκες των διαβητικών ασθενών β) να είναι ικανοί να ευαισθητοποιήσουν το κοινωνικό σύνολο στην πρόληψη του Σακχαρώδη Διαβήτη και των επιπλοκών του.		

Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες

1. Επιδημιολογία Σακχαρώδη Διαβήτη
2. Ταξινόμηση- μορφές Σακχαρώδη Διαβήτη
3. Φυσιολογική ορμονική ρύθμιση της γλυκόζης
4. Παθοφυσιολογία του Σακχαρώδη Διαβήτη
5. Αιτιολογία-Παθογένεια Διαβήτη τύπου 1 και τύπου 2
6. Διάγνωση - Κλινική εικόνα του Σακχαρώδη Διαβήτη
7. Θεραπευτική αγωγή του Σακχαρώδη Διαβήτη τύπου 1
8. Θεραπευτική αγωγή του Σακχαρώδη Διαβήτη τύπου 2
9. Αντλίες Ινσουλίνης
10. Επιπλοκές του Σακχαρώδη Διαβήτη
11. Υπογλυκαιμία
12. Υπεργλυκαιμία, Διαβητική κετοξέωση, Διαβητικό Κώμα
13. Διαβήτη και εγκυμοσύνη
14. Διαβήτη στα παιδιά
15. Διαβήτη και παχυσαρκία
16. Μεταβολικό σύνδρομο
17. Υπογονιμότητα και διαβήτη

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

- Blumer, Ian, Eran Hadar, David R. Hadden, Lois Jovanovič, Jorge H. Mestman, M. Hassan Murad, and Yariv Yogev. 2013. "Diabetes and Pregnancy: An Endocrine Society Clinical Practice Guideline." The Journal of Clinical Endocrinology & Metabolism 98 (11): 4227–49.
- American Diabetes Association. 2018. "Standards of Medical Care in Diabetes-2018." Diabetes Care 41 (Suppl 1): S1–153.
- Buse John, Polonsky Kenneth and Burant Charles. 2011. "Disorders of Carbohydrate and Metabolism." In Williams Textbook of Endocrinology, edited by S Melmed, K Polonsky, P Larsen, and H Kroneneberg, 12th ed., 1371–1577. Philadelphia: Saunders.
- Μούσλεχ Τ., Ευστρατίου Ε. Ινσουλinoθεραπεία & μεσογειακή διατροφή στην καθημερινή πράξη, εκδ. Βαρθολομαίος-Γράμμα, Θεσσαλονίκη 2008
- Καζάκος Κ. Σακχαρώδης Διαβήτης Σύγχρονες Απόψεις, εκδ. Πασχαλίδης, Αθήνα 2016
- Κατσιλάμπρος Ν. Ο διαβήτης στην κλινική πράξη Εκδ. Ιατρικές Εκδόσεις Λίτσας, Αθήνα 2005
- Μελιδώνης Α., Σακχαρώδης διαβήτης Εκδ. Παρισιάνος, Αθήνα 2011
- Καραμήτσος ΔΘ. Διαβητολογία: Θεωρία και πρακτική στην αντιμετώπιση του σακχαρώδη διαβήτη. 2η έκδ. Ιατρικές Εκδόσεις Σιώκης, Αθήνα 2009
- Τούντας ΧΔ. Σακχαρώδης διαβήτης: Θεωρία-πράξη, έκδ. ιδιωτική, Αθήνα, 2003
- Frain KN., Μεταβολική ρύθμιση: Μια προοπτική για τον άνθρωπο, εκδ. Παρισιάνος 2014
- Βογιατζόγλου Δ., Το Διαβητικό Πόδι, εκδ. Παρισιάνος, Αθήνα 2008

- Ράμμος Α., Εισαγωγή στις νεότερες θεραπείες του Σακχαρώδη Διαβήτη τύπου Ι. Αθήνα 2010
- Wass J., Owen K., Oxford Handbook of Endocrinology and Diabetes 3d, Oxford University Press, UK 2014
- Greenspan F., Gardner D. Βασική & Κλινική Ενδοκρινολογία Τόμος Ι, εκδ. BPOKEN HILL, Αθήνα 2010
- Nathan D., Delahanty L. Οδηγός Υγείας Harvard "Διαβήτης", εκδ. BPOKEN HIL, Αθήνα 2009
- Bergenstal RM, Klonoff DC, Garg SK. E t al. Threshold-based insulin-pump interruption for reduction of hypoglycemia. N Engl J Med. June 22, 2013DOI: 10.1056 / NEJMoa1303576

Τίτλος μαθήματος	Διαχείριση και Εκπαίδευση Διαβήτη	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	5	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	B	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Ενδοκρινολογία, Νοσηλευτική, Παθολογία, Διαιτολογία, Ψυχολογία	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διδασκαλία δια ζώσης	4	10
Εκπόνηση Μελέτης σε συνεργασία με τον καθηγητή Εργαστηριακές ασκήσεις-σενάρια	1	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξης γνώσεων	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Γραπτή εξέταση, εκπόνηση μελέτης	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στα Αγγλικά	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές: α) να κατανοήσουν τη σημασία προηγμένης κλινικής πρακτικής στην πρόληψη, φροντίδα και αντιμετώπιση του Σακχαρώδη Διαβήτη β) να κατανοήσουν τις αρχές μάθησης, στρατηγικές διδασκαλίας και ειδικές διδακτικές παρεμβάσεις, για τον σχεδιασμό και οργάνωση εκπαιδευτικών προγραμμάτων σε ατομικό ή ομαδικό επίπεδο, στο κλινικό χώρο, σε διαβητολογικά κέντρα και στην κοινότητα.		
Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές α) να αποκτήσουν τις κατάλληλες γνώσεις και δεξιότητες ώστε να είναι ικανοί ως μέλη της διεπιστημονικής διαβητολογικής ομάδας, εφαρμόζοντας σύγχρονες επιστημονικές μεθόδους και τεχνικές να φροντίζουν τα άτομα και τις οικογένειες που πάσχουν από Σακχαρώδη Διαβήτη, αλλά και να συμμετέχουν στην πρόληψη της νόσου β) να γίνουν εκπαιδευτές στον αυτοέλεγχο, αυτορρύθμιση και αυτοφροντίδα ατόμων με Σακχαρώδη Διαβήτη καθώς και στην πρόληψη της νόσου.		

Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες

1. Αξιολόγηση ασθενούς με Προ – διαβήτη και Σακχαρώδη Διαβήτη
2. Ινσουλινοθεραπεία
3. Σύγχρονες μέθοδοι χορήγησης ινσουλίνης (αντλίες, κ.α.)
4. Φαρμακευτική αντιμετώπιση του Σακχαρώδη Διαβήτη
5. Διατροφική φροντίδα στην πρόληψη και αντιμετώπιση του Σακχαρώδη Διαβήτη
6. Άσκηση και Σακχαρώδης Διαβήτης
7. Παχυσαρκία και Διαβήτης
8. Κύηση και γαλουχία
9. Παιδιά – Έφηβοι με Διαβήτη και Σχολείο
10. Διαβήτη και ειδικές καταστάσεις (ταξίδια, ιώσεις, εμμηνορυσία, κλπ)
11. Θεωρίες μάθησης
 - συμπεριφορικές,
 - γνωστικές,
 - ανθρωποκεντρικές
 - θεωρίες μάθησης του ενήλικα
12. Παραδοσιακές και σύγχρονες μέθοδοι διδασκαλίας μάθησης
13. Διδασκαλία στο κλινικό χώρο
14. Διδασκαλία σε ομάδες (θεραπευτική εκπαίδευση)
15. Διδακτικές προσεγγίσεις με τη χρήση νέων τεχνολογιών. Ανοιχτή και εξ'αποστάσεως εκπαίδευση και αξιοποίηση σύγχρονων συστημάτων εκπαίδευσης στην πράξη
16. Εργαστηριακό μάθημα: επίδειξη τεχνικών ινσουλίνης, μέτρησης τριχοειδικού σακχάρου
17. Εργαστηριακό μάθημα: τοποθέτηση Free Style Libre, τοποθέτηση αντλίας

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

- Doenges Merilynn E., Moorhouse Mary Frances, Murr Alice C. Οδηγός ανάπτυξης σχεδίου νοσηλευτικής φροντίδας, 2009, ISBN:9789603998228, Εκδότης: BROKEN HILL PUBLISHERS LTD
- Βλάχου Ε. Ο ρόλος του Νοσηλευτή στην Εκπαίδευση Ατόμων με Σακχαρώδη Διαβήτη. Νοσηλευτική 2017, 56(1): 18-23
- Βλάχου Ε. Ειδικός Νοσηλευτής Διαβήτη και εξατομικευμένη εκπαίδευση στο νοσοκομείο. Ελληνικό Περιοδικό Νοσηλευτικής Επιστήμης 2018, 11(1):8-14
- Jean A.Proehl, Επείγουσες Νοσηλευτικές Διαδικασίες, 2012, ISBN: 978-960-7875-76-1, Εκδότης: ΛΑΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
- Lemone,Burke, Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική κριτική σκέψη κατά τη φροντίδα του ασθενούς, 2006, Εκδότης: ΛΑΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
- Marianne Saunorus Baird, Janet Hicks Keen, Pamela L. Swearingen, Επείγουσα Νοσηλευτική – ΜΕΘ, 5^η έκδ. /2010, ISBN: 976-960-452-098-5, Εκδότης: ΒΗΤΑ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΠΕ

- Cantillon P., Hutchinson L., Wood D. F., Ανωγειανάκης Γ. ABC στην διδασκαλία και μάθηση στην ιατρική, εκδ. Παρισιάνος, Αθήνα 2010
- Κοτζαμπασάκη Στ. Διδασκαλία και μάθηση στη νοσηλευτική και άλλες επιστήμες υγείας, εκδ. Βήτα, Αθήνα 2010
- Λιοναράκης, Α. (2005). Ανοικτή και εξ' αποστάσεως εκπαίδευση και διαδικασίες μάθησης. Στο Ανοικτή και εξ' αποστάσεως εκπαίδευση- Παιδαγωγικές και τεχνολογικές εφαρμογές. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
- Χαράτση-Γιωτάκη Ε. Συνταγές και διαιτολόγια για υγιεινή διατροφή: Ένας πλήρης οδηγός διατροφής για διαβητικούς βασισμένο στην ελληνική παραδοσιακή μεσογειακή κουζίνα. Αθήνα: Εκδόσεις Μεταίχμιο, 2007.
- Regensteiner JC., Reusch JEB., Stewart K., Veves A. Diabetes and Exercise. Totowa, N.J.: Humana Press, 2009.
- Σιούσιουρα Δ. Ομαδική ψυχολογική παρέμβαση σε ασθενείς με Σακχαρώδη Διαβήτη τύπου 1, εκδ. Βήτα Ιατρικές Εκδόσεις Αθήνα 2012

Τίτλος μαθήματος	Διαχείριση Επιπλοκών Διαβήτη	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	5	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	B	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Ενδοκρινολογία, Νοσηλευτική, Παθολογία, Διαιτολογία, Ψυχολογία	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Διδασκαλία δια ζώσης	4	10
Εκπόνηση Μελέτης σε συνεργασία με τον καθηγητή Εργαστηριακές ασκήσεις-σενάρια	1	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξης γνώσεων	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Γραπτή εξέταση, εκπόνηση μελέτης	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στα Αγγλικά	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές α) να κατανοήσουν τους μηχανισμούς οι οποίοι συμβάλουν στην εμφάνιση των μικροαγγειακών και μακροαγγειακών επιπλοκών του Σακχαρώδη Διαβήτη β) να μπορούν να σχεδιάζουν να εφαρμόζουν και να αξιολογούν θεραπευτικό σχέδιο για την αντιμετώπιση του Σακχαρώδη Διαβήτη		
Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν τις κατάλληλες γνώσεις και δεξιότητες ώστε να είναι ικανοί ως μέλη της διεπιστημονικής διαβητολογικής ομάδας να αναγνωρίζουν έγκαιρα τις επιπλοκές του Σακχαρώδη Διαβήτη, να επιλέγουν την κατάλληλη θεραπευτική παρέμβαση και να οργανώνουν σχέδια φροντίδας και αποκατάστασης.		
Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες		

1. Ψυχολογική προσέγγιση ατόμων με διαβήτη
2. Πρόληψη και αντιμετώπιση υπογλυκαιμίας – υπογλυκαιμικού κόματος
3. Πρόληψη και αντιμετώπιση υπεργλυκαιμίας, κετοξέωσης, διαβητικού κόματος
4. Πρόληψη και αντιμετώπιση λιποδυστροφίας
5. Διαβητικό Πόδι
6. Σχέδια φροντίδας ασθενών με:
7. Διαβητική νευροπάθεια
8. Διαβητική αμφιβληστροειδοπάθεια
9. Διαβητική νεφροπάθεια
10. Λιπώδη διήθηση ήπατος
11. Δερματολογικές αλλοιώσεις
12. Αντιμετώπιση ατόμου με διαβήτη και :
 - Στεφανιαία νόσο
 - Καρδιακή ανεπάρκεια
 - Αγγειακό εγκεφαλικό επεισόδιο
 - Υπέρταση
 - Λοιμώξεις
 - Οιδήματα κάτω άκρων
 - Κακώσεις – τραύματα
 - Ψυχική νόσο
13. Προβλήματα συμμόρφωσης αντιδιαβητικής αγωγής στα παιδιά και εφήβους
14. Προβλήματα συμμόρφωσης αντιδιαβητικής αγωγής στους ηλικιωμένους και AMEA
15. Κατ'οίκον νοσηλεία ατόμου με διαβήτη

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

- ✓ Vlachou E. Et al. Interventions for improving glycemic control in type 2 diabetic patients. Health Science Journal 2011, 5(1):60-65
- ✓ Sympa P, Vlachou E, Kazakos K, Govina O, Stamatiou G, Lavdaniti M. Depression and Self-efficacy in patients with type 2 diabetes in Northern Greece. Endocr Metab Immune Disord Drug Targets. 2017, Nov 20
- ✓ Doenges Merilynn E., Moorhouse Mary Frances, Murr Alice C. Οδηγός ανάπτυξης σχεδίου νοσηλευτικής φροντίδας, 2009, ISBN:9789603998228, Εκδότης: BROKEN HILL PUBLISHERS LTD
- ✓ Jean A. Proehl, Επείγουσες Νοσηλευτικές Διαδικασίες, 2012, ISBN: 978-960-7875-76-1, Εκδότης: ΛΑΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
- ✓ Lemone, Burke, Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική κριτική σκέψη κατά τη φροντίδα του ασθενούς, 2006, Εκδότης: ΛΑΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
- ✓ Marianne Saunorus Baird, Janet Hicks Keen, Pamela L. Swearingen, Επείγουσα Νοσηλευτική – ΜΕΘ, 5^η έκδ. /2010, ISBN: 976-960-452-098-5, Εκδότης: ΒΗΤΑ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΜΕΠΕ
- ✓ Μελιδώνης Α., Βογιατζόγλου Δ., Γκάτζιου Β., Διαμαντόπουλος Ε., Λούπα Χ. Το διαβητικό πόδι, εκδ. Παρισιάνος 2008
- ✓ Μυγδάλης ΗΝ. Διαβητική νευροπάθεια. Αθήνα: Ζήτα Ιατρικές Εκδόσεις, 2008

- ✓ Κατσιλάμπρος Ν, Διακουμοπούλου Ε, Ιωαννίδης Ι, Λιάττης Σ. Ο σακχαρώδης διαβήτης στην κλινική πράξη: Ο διαβήτης από το Α ως το Ω με ερωτήσεις και απαντήσεις, εκδ. Λίτσας, Αθήνα 2005
- ✓ Πάνος Γ., Φιλάνδρα Φ. Σακχαρώδης διαβήτης & διαβητικά κόματα: Κλινικό εγχειρίδιο επείγουσας διαφοροδιάγνωσης και θεραπευτικής αντιμετώπισης. Εκδόσεις Π.Χ. Πασχαλίδης, Αθήνα 2003.
- ✓ Osborn K.S., Wraa C.E., Watson A., Παθολογική Χειρουργική Νοσηλευτική, Broken Hill Publishers, Αθήνα, 2011
- ✓ Lemone, Burke, Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική κριτική σκέψη κατά τη φροντίδα του ασθενούς, Εκδ. Δ. Λαγός, Αθήνα 2011 Dewit Susan C., Παθολογική χειρουργική νοσηλευτική, Broken Hill Publishers, Αθήνα, 2009
- ✓ Ignatavicius D., Workman L, Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική, Εκδ. BHTA, Αθήνα 2008
- ✓ Ewles L., Προάγοντας την Υγεία, Broken Hill Publishers, Αθήνα, 2011
- ✓ Jean A. Proehl, Επείγουσες Νοσηλευτικές Διαδικασίες, Εκδ. Δ. Λαγός, Αθήνα, 2012
- ✓ Marianne Saunorus Baird, Janet Hicks Keen, Pamela L. Swearingen, Επείγουσα Νοσηλευτική – ΜΕΘ, Εκδ. BHTA, Αθήνα 2010
- ✓ Pender, Murdaugh, Parsons, Προαγωγή Υγείας και Νοσηλευτική Πράξη, Εκδ. Δ. Λαγός, Αθήνα, 2012
- ✓ Stanhope Marsia, Lancaster Jeanette, Κοινοτική νοσηλευτική, Broken Hill Publishers, Αθήνα, 2009
- ✓ Nies, Mc Ewen, Κοινοτική Νοσηλευτική - Νοσηλευτική Δημόσιας Υγείας, Εκδ. Δ. Λαγός, Αθήνα 2012

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ

Τίτλος μαθήματος	Εφαρμογές σε Μεθόδους Έρευνας (κοινό μάθημα για τις 3 ειδικεύσεις)	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	5	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	Γ	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Βιοστατιστική, Επιδημιολογία	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Εργαστηριακές ασκήσεις	3	10
Εργασία φοιτητή	2	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων στην έρευνα	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Εργαστηριακές ασκήσεις, Εργασία φοιτητή	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στα Αγγλικά	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να εφαρμόσουν όσα διδάχθηκαν κατά την διάρκεια του μαθήματος ‘Μέθοδοι Έρευνας και Στατιστικής στις Επιστήμες Υγείας’.		
Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αξιοποιήσουν τις γνώσεις που έλαβαν από όλα τα μαθήματα παρελθόντων εξαμήνων και να ασκηθούν σε τεχνικές αναζήτησης δεδομένων και στην εφαρμογή στατιστικών πακέτων, καθώς και στο σχεδιασμό, οργάνωση και διεξαγωγή έρευνας σε ογκολογικές, νευρολογικές και διαταραχές που προκύπτουν από το σακχαρώδη διαβήτη.		
Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες		
Το μάθημα είναι εργαστηριακό και περιλαμβάνει:		
• Τεχνικές αναζήτησης δεδομένων		

- Στατιστικό πακέτο SPSS

Κάθε φοιτητής στο πλαίσιο του μαθήματος είναι υποχρεωμένος να καταθέσει επιπλέον τις εργασίες που θα ζητηθούν σύμφωνα με τις παρακάτω θεματικές ενότητες.

1. Σχεδιασμός ερευνητικού πρωτοκόλλου για ποσοτική έρευνα σε συγκεκριμένο θέμα
2. Σχεδιασμός ερευνητικού πρωτοκόλλου για ποιοτική έρευνα σε συγκεκριμένο θέμα
3. Σχεδιασμός ερευνητικού πρωτοκόλλου για μικτή ποσοτική και ποιοτική έρευνα σε συγκεκριμένο θέμα
4. Διαδικασίες έγκρισης ερευνητικού πρωτοκόλλου
5. Βήματα στάθμισης ερωτηματολογίου
6. Καταχώρηση δεδομένων στο spss
7. Σχεδιασμός-κατασκευή ερωτηματολογίου
8. Προετοιμασία Συνέντευξης
9. Παρεμβατική έρευνα-διαδικασίες
10. Επιδημιολογική έρευνα-διαδικασίες
11. Σχέδιο συγγραφής ερευνητικής εργασίας
12. Σχέδιο συγγραφής ανασκοπικής εργασίας
13. Τρόποι συγγραφής βιβλιογραφίας

Προτεινόμενη βιβλιογραφία

- Chan YH. Biostatistics 101: Data presentation. Singapore Med J 2003, 44:280-285.
- Chan YH. Biostatistics 102: Quantitative data-Parametric and non parametric tests. Singapore Med J 2003, 44:391-396.
- Chan YH. Biostatistics 103: Qualitative data-Tests of independence. Singapore Med J 2003, 44:498-503.
- Chan YH. Biostatistics 104: Correlational analysis. Singapore Med J 2003, 44:614-619.
- Chan YH. Biostatistics 201: Linear regression analysis. Singapore Med J 2004, 45:55-61.
- Greasley P. Quantitative data analysis using SPSS. Open University Press, New York, 2008.
- Griffith A. SPSS for dummies. Wiley Publishing Inc, Indianapolis, 2007.
- Hosmer D, Lemeshow S. Applied logistic regression. 2nd ed. John Willey & Sons, New Jersey, 2000.
- IBM Corp. Released 2012. IBM SPSS Statistics for Windows, Version 21.0. Armonk, NY: IBM Corp.
- Kim M, Mallory C. Statistics for Evidence-Based Practice in Nursing. Jones and Bartlett Learning, Illinois, 2014.
- Rose Marie Nieswiadomy, Νοσηλευτική Έρευνα - Βασικές Αρχές, Εκδ. Δ. Λαγός, Αθήνα 2012
- Γαλάνης Π, Σπάρος Α. Κλινική και επιδημιολογική έρευνα. Εκδόσεις BHΤΑ, Αθήνα, 2012.
- Γαλάνης Π. Αναζητώντας τις επιστημονικές ενδείξεις στο διαδίκτυο. Νοσηλευτική 2013, 52:13-24.
- Γαλάνης Π. Βασικές αρχές αναζήτησης βιβλιογραφίας στο PubMed. Νοσηλευτική 2013, 52:25-34.

- Γαλάνης Π. Βασικές αρχές συγγραφής και δημοσίευσης ερευνητικών άρθρων στις επιστήμες υγείας. Broken Hill Publishers LTD & Πασχαλίδης ΑΕ, Λευκωσία, 2015.
- Γαλάνης Π. Διαχείριση μεταβλητών και δεδομένων στις επιδημιολογικές μελέτες. Νοσηλευτική 2011, 50:132-146.
- Γαλάνης Π. Εγκυρότητα και αξιοπιστία των ερωτηματολογίων στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2013, 30:97-110.
- Γαλάνης Π. Εφαρμογές της στατιστικής στα ερευνητικά άρθρα. Αρχ Ελλ Ιατρ 2013, 30:491-498.
- Γαλάνης Π. Η λανθασμένη εφαρμογή των τιμών p και του ελέγχου των υποθέσεων στη βιοϊατρική έρευνα. Αρχ Ελλ Ιατρ 2010, 27:691-707.
- Γαλάνης Π. Κλινικές δοκιμές. Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:489-507.
- Γαλάνης Π. Μεθοδολογία ανάλυσης δεδομένων στις επιστήμες υγείας. Εφαρμογές με το IBM SPSS Statistics. Broken Hill Publishers, Αθήνα, 2015
- Γαλάνης Π. Μεθοδολογία δειγματοληψίας στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:632-637.
- Γαλάνης Π. Μελέτες «ασθενών-μαρτύρων». Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:240-257.
- Γαλάνης Π. Μέτρα συχνότητας στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2014, 31:735-747.
- Γαλάνης Π. Πολυμεταβλητή ανάλυση επιδημιολογικών δεδομένων. Αρχ Ελλ Ιατρ 2009, 26:407-422.
- Γαλάνης Π. Στατιστικές μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων. Αρχ Ελλ Ιατρ 2009, 26:699-711.
- Γαλάνης Π. Χρησιμοποιώντας το κατάλληλο ερωτηματολόγιο στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:744-755.
- Παναγιωτάκος Δ., Μεθοδολογία της έρευνας & της ανάλυσης δεδομένων για τις επιστήμες υγείας, Εκδ. Μ. ΤΣΑΚΟΥΡΙΔΟΥ & ΣΙΑ Ο.Ε. Αθήνα 2011
- Παπαγεωργίου Ε. Βιοστατιστική και Εφαρμογές, Αθήνα 2016

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ-ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ 2:

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΟΥ ΔΙΑΒΗΤΗ

Τίτλος μαθήματος	Κλινικές Εφαρμογές στο Σακχαρώδη Διαβήτη (Μέρος Α')
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	7

(Κλινική άσκηση)		
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	Γ	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Νοσηλευτική	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Κλινική πρακτική	6	10
Μελέτη Περίπτωσης σε συνεργασία με τον καθηγητή	1	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (Διαβητολογία)	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Εργαστηριακές ασκήσεις, Εργασία φοιτητή	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στα Αγγλικά	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν κλινική εμπειρία στα άτομα με Σακχαρώδη Διαβήτη συμμετέχοντας ενεργά στη διεπιστημονική θεραπευτική διαβητολογική ομάδα.		
Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αξιοποιήσουν τις γνώσεις που έλαβαν στο πλαίσιο των μαθημάτων της Ειδίκευσης «Σακχαρώδης Διαβήτης», να εξοικειωθούν με τη χρήση τεχνολογίας και να συμμετέχουν ενεργά τόσο στη φροντίδα όσο και στην εκπαίδευση αυτό-διαχείρισης και αυτό-φροντίδας των ατόμων με διαβήτη.		
Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες		
Το μάθημα είναι εργαστηριακό.		
Κάθε φοιτητής στο πλαίσιο του μαθήματος είναι υποχρεωμένος να λάβει κλινική άσκηση σε χώρους νοσηλείας διαβητικών ασθενών (ενδοκρινολογικές και παθολογικές κλινικές, σε διαβητολογικά κέντρα και διαβητολογικά ιατρεία, υπηρεσίες κατ’οίκον φροντίδας).		

Στη διάρκεια της κλινικής άσκησης ο φοιτητής υποχρεούται να εκπονήσει μια μελέτη περίπτωσης.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:

- Μελέτη περίπτωσης 50%
- Έντυπο βαθμολογίας μετά από συνεχή εκτίμηση της δραστηριότητας του φοιτητή σε υπηρεσίες υγείας (κλινικούς χώρους και κοινοτικές δομές), σε γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητα επίλυσης προβλημάτων, επικοινωνία, στάση προς το επάγγελμα, προσωπικότητα (50%).

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✓ Lemone, Burke. Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική κριτική σκέψη κατά τη φροντίδα του ασθενούς, Εκδ. Δ. Λαγός, Αθήνα 2015
- ✓ Osborn K.S., Wraa C.E., Watson A. Παθολογική Χειρουργική Νοσηλευτική, Broken Hill Publishers, Αθήνα, 2011
- ✓ American Diabetes Association. Complete Nurse's Guide to Diabetes Care, 2nd ed, 2009
- ✓ Rita Girouard Mertig. The Nurse's Guide to Teaching Diabetes Self-Management. Springer Publishing Company, New York, 2007
- ✓ Watkins P., Amiel S., Howel S., Turner E. Diabetes Management. 6th Ed Blackwell Publishing, USA, 2004
- ✓ Kubacka Beata. Achieving glycemic control in hospitalized patients. Lippincott Williams & Wilkins, USA, 2014
- ✓ Leslie D., Lansang C., Coppack S., Kennedy L. Diabetes. Taylor & Francis Group, Boca Raton, FL, 2013
- ✓ Vora J., Evans M. Managing diabetes. Springer Healthcare, London, 2012

Τίτλος μαθήματος	Διπλωματική Εργασία (Μέρος α')	
	(κοινό για τις 3 ειδικεύσεις)	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	-	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	Γ'	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Νοσηλευτική	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Συνεργασία με τον καθηγητή	2	10
Σκοπός της διπλωματικής εργασίας (α μέρος) είναι η κατανόηση των διαδικασιών που περιλαμβάνονται στο πλαίσιο εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας και αφορούν την επιλογή, το σχεδιασμό και την οργάνωση ερευνητικής μελέτης μέχρι του σημείου της οριστικής κατάθεσης στη γραμματεία του ερευνητικού πρωτοκόλλου.		
Στόχος της διπλωματικής εργασίας είναι οι φοιτητές να προσφέρει στον φοιτητή την ευκαιρία να αποδείξει ότι έχει την ικανότητα να χρησιμοποιήσει τις γνώσεις που απέκτησε στο ΠΜΣ και να διερευνήσει σε βάθος ένα θέμα του ενδιαφέροντός του (ο διαχωρισμός της εργασίας σε α και β μέρος μπορεί να κινητοποιήσει τους φοιτητές να ολοκληρώσουν της σπουδές τους εντός 4 εξαμήνων).		
ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ: Το κατατεθέν στη Γραμματεία του ΠΜΣ ερευνητικό πρωτόκολλο: βαθμολογία 100%.		
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: - Griffith A. SPSS for dummies. Wiley Publishing Inc, Indianapolis, 2007. - Hosmer D, Lemeshow S. Applied logistic regression. 2nd ed. John Willey & Sons, New Jersey, 2000. - IBM Corp. Released 2012. IBM SPSS Statistics for Windows, Version 21.0. Armonk, NY: IBM Corp. - Kim M, Mallory C. Statistics for Evidence-Based Practice in Nursing. Jones and Bartlett Learning, Illinois, 2014. - Rose Marie Nieswiadomy, Νοσηλευτική Έρευνα - Βασικές Αρχές, Εκδ. Δ. Λαγός, Αθήνα 2012 - Γαλάνης Π. Αναζητώντας τις επιστημονικές ενδείξεις στο διαδίκτυο. Νοσηλευτική 2013, 52:13-24.		

- Γαλάνης Π. Βασικές αρχές αναζήτησης βιβλιογραφίας στο PubMed. Νοσηλευτική 2013, 52:25-34.
- Γαλάνης Π. Βασικές αρχές συγγραφής και δημοσίευσης ερευνητικών άρθρων στις επιστήμες υγείας. Broken Hill Publishers LTD & Πασχαλίδης ΑΕ, Λευκωσία, 2015.
- Γαλάνης Π. Εγκυρότητα και αξιοπιστία των ερωτηματολογίων στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2013, 30:97-110.
- Γαλάνης Π. Εφαρμογές της στατιστικής στα ερευνητικά άρθρα. Αρχ Ελλ Ιατρ 2013, 30:491-498.
- Γαλάνης Π. Μεθοδολογία ανάλυσης δεδομένων στις επιστήμες υγείας. Εφαρμογές με το IBM SPSS Statistics. Broken Hill Publishers, Αθήνα, 2015
- Γαλάνης Π. Μεθοδολογία δειγματοληψίας στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:632-637.
- Γαλάνης Π. Μελέτες «ασθενών-μαρτύρων». Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:240-257.
- Γαλάνης Π. Στατιστικές μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων. Αρχ Ελλ Ιατρ 2009, 26:699-711.
- Γαλάνης Π. Χρησιμοποιώντας το κατάλληλο ερωτηματολόγιο στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:744-755.
- Παναγιωτάκος Δ., Μεθοδολογία της έρευνας & της ανάλυσης δεδομένων για τις επιστήμες υγείας, Εκδ. Μ. ΤΣΑΚΟΥΡΙΔΟΥ & ΣΙΑ Ο.Ε. Αθήνα 2011
- Παπαγεωργίου Ε. Βιοστατιστική και Εφαρμογές, Αθήνα 2016

Δ' ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ-ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ 2:

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΤΟΥ ΔΙΑΒΗΤΗ

Τίτλος μαθήματος	Κλινικές Εφαρμογές στο Σακχαρώδη Διαβήτη (Μέρος Β')	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας (Κλινική άσκηση)	7	
ECTS	10	
Εξάμηνο σπουδών	Δ	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Νοσηλευτική	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Κλινική πρακτική	6	10
Μελέτη Περίπτωσης σε συνεργασία με τον καθηγητή	1	
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ανάπτυξης Δεξιοτήτων (Διαβητολογία)	
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-	
ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	Εργαστηριακές ασκήσεις, μελέτη περίπτωσης	
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά	
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι στα Αγγλικά	
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)		
Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν κλινική εμπειρία στα άτομα με Σακχαρώδη Διαβήτη συμμετέχοντας ενεργά στη διεπιστημονική θεραπευτική διαβητολογική ομάδα.		
Στόχος του μαθήματος είναι οι φοιτητές να αξιοποιήσουν τις γνώσεις που έλαβαν στο πλαίσιο των μαθημάτων της Ειδίκευσης «Σακχαρώδης Διαβήτης», να εξοικειωθούν με τη		

χρήση τεχνολογίας και να συμμετέχουν ενεργά τόσο στη φροντίδα όσο και στην εκπαίδευση αυτό-διαχείρισης και αυτό-φροντίδας των ατόμων με διαβήτη.

Περίγραμμα-Θεματικές ενότητες

Το μάθημα είναι εργαστηριακό.

Κάθε φοιτητής στο πλαίσιο του μαθήματος είναι υποχρεωμένος να λάβει κλινική άσκηση σε χώρους νοσηλείας διαβητικών ασθενών (ενδοκρινολογικές και παθολογικές κλινικές, σε διαβητολογικά κέντρα και διαβητολογικά ιατρεία, υπηρεσίες κατ'οίκον φροντίδας).

Στη διάρκεια της κλινικής άσκησης ο φοιτητής υποχρεούται να εκπονήσει μια μελέτη περίπτωσης.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ:

- Μελέτη περίπτωσης 50%
- Έντυπο βαθμολογίας μετά από συνεχή εκτίμηση της δραστηριότητας του φοιτητή σε υπηρεσίες υγείας (κλινικούς χώρους και κοινοτικές δομές), σε γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητα επίλυσης προβλημάτων, επικοινωνία, στάση προς το επάγγελμα, προσωπικότητα (50%).

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- ✓ Lemone, Burke. Παθολογική-Χειρουργική Νοσηλευτική κριτική σκέψη κατά τη φροντίδα του ασθενούς, Εκδ. Δ. Λαγός, Αθήνα 2015
- ✓ Osborn K.S., Wraa C.E., Watson A. Παθολογική Χειρουργική Νοσηλευτική, Broken Hill Publishers, Αθήνα, 2011
- ✓ American Diabetes Association. Complete Nurse's Guide to Diabetes Care, 2nd ed, 2009
- ✓ Rita Girouard Mertig. The Nurse's Guide to Teaching Diabetes Self-Management. Springer Publishing Company, New York, 2007
- ✓ Watkins P., Amiel S., Howel S., Turner E. Diabetes Management. 6th Ed Blackwell Publishing, USA, 2004
- ✓ Kubacka Beata. Achieving glycemic control in hospitalized patients. Lippincott Williams & Wilkins, USA, 2014
- ✓ Leslie D., Lansang C., Coppack S., Kennedy L. Diabetes. Taylor & Francis Group, Boca Raton, FL, 2013
- ✓ Vora J., Evans M. Managing diabetes. Springer Healthcare, London, 2012

Τίτλος μαθήματος	Διπλωματική Εργασία (Μέρος Β')	
	(κοινό για 3 ειδικεύσεις)	
Εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας	-	
ECTS	20	
Εξάμηνο σπουδών	Δ'	
Γνωστικά Αντικείμενα Διδασκόντων	Νοσηλευτική	
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
Συνεργασία με τον καθηγητή	2	10
Σκοπός της διπλωματικής εργασίας (β' μέρος) είναι η διεξαγωγή της έρευνας και η συλλογή του υλικού, η κωδικοποίηση των ευρημάτων, η στατιστική ανάλυση, η διεξαγωγή αποτελεσμάτων και συμπερασμάτων, η συγγραφή της μελέτης και η παρουσίαση της διπλωματικής εργασίας.		
Στόχος της διπλωματικής εργασίας είναι οι φοιτητές να προσφέρει στον φοιτητή την ευκαιρία να αποδείξει ότι έχει την ικανότητα να χρησιμοποιήσει τις γνώσεις που απέκτησε στο ΠΜΣ και να διερευνήσει σε βάθος ένα θέμα του ενδιαφέροντός του (ο διαχωρισμός της εργασίας σε α' και β' μέρος μπορεί να κινητοποιήσει τους φοιτητές να ολοκληρώσουν της σπουδές τους εντός 4 εξαμήνων).		
ΜΕΘΟΔΟΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ: Συνεργασία με τον επιβλέποντα 20%, συγγραφή 50%, παρουσίαση 30%.		
ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - Griffith A. SPSS for dummies. Wiley Publishing Inc, Indianapolis, 2007. - Hosmer D, Lemeshow S. Applied logistic regression. 2nd ed. John Wiley & Sons, New Jersey, 2000. - IBM Corp. Released 2012. IBM SPSS Statistics for Windows, Version 21.0. Armonk, NY: IBM Corp. - Kim M, Mallory C. Statistics for Evidence-Based Practice in Nursing. Jones and Bartlett Learning, Illinois, 2014. - Rose Marie Nieswiadomy, Νοσηλευτική Έρευνα - Βασικές Αρχές, Εκδ. Δ. Λαγός, Αθήνα 2012 - Γαλάνης Π. Αναζητώντας τις επιστημονικές ενδείξεις στο διαδίκτυο. Νοσηλευτική 2013, 52:13-24. - Γαλάνης Π. Βασικές αρχές αναζήτησης βιβλιογραφίας στο PubMed. Νοσηλευτική 2013, 52:25-34.		

- Γαλάνης Π. Βασικές αρχές συγγραφής και δημοσίευσης ερευνητικών άρθρων στις επιστήμες υγείας. Broken Hill Publishers LTD & Πασχαλίδης ΑΕ, Λευκωσία, 2015.
- Γαλάνης Π. Εγκυρότητα και αξιοπιστία των ερωτηματολογίων στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2013, 30:97-110.
- Γαλάνης Π. Εφαρμογές της στατιστικής στα ερευνητικά άρθρα. Αρχ Ελλ Ιατρ 2013, 30:491-498.
- Γαλάνης Π. Μεθοδολογία ανάλυσης δεδομένων στις επιστήμες υγείας. Εφαρμογές με το IBM SPSS Statistics. Broken Hill Publishers, Αθήνα, 2015
- Γαλάνης Π. Μεθοδολογία δειγματοληψίας στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:632-637.
- Γαλάνης Π. Μελέτες «ασθενών-μαρτύρων». Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:240-257.
- Γαλάνης Π. Στατιστικές μέθοδοι ανάλυσης δεδομένων. Αρχ Ελλ Ιατρ 2009, 26:699-711.
- Γαλάνης Π. Χρησιμοποιώντας το κατάλληλο ερωτηματολόγιο στις επιδημιολογικές μελέτες. Αρχ Ελλ Ιατρ 2012, 29:744-755.
- Παναγιωτάκος Δ., Μεθοδολογία της έρευνας & της ανάλυσης δεδομένων για τις επιστήμες υγείας, Εκδ. Μ. ΤΣΑΚΟΥΡΙΔΟΥ & ΣΙΑ Ο.Ε. Αθήνα 2011
- Παπαγεωργίου Ε. Βιοστατιστική και Εφαρμογές, Αθήνα 2016